

УДК 347.1

Олексій Володимирович МАЛЬКО,

курсант військово-юридичного факультету

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

РЕФОРМА ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ЦИФРОВОМУ РИНКУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Нещодавно в Європейському Союзі (далі – ЄС) була прийнята Директива № А8-0245/271 від 20.03.2019 про захист авторських прав на єдиному цифровому ринку (далі – Директива), яка регулює захист авторських прав, у преамбулі якої зазначено, що «The Treaty on European Union (TEU)» передбачає створення внутрішнього ринку і запровадження системи забезпечення конкуренції на внутрішньому ринку. Подальша гармонізація законів держав-членів про авторське право і суміжні права повинна сприяти досягненню цих цілей [1].

Для досягнення поставлених завдань в Директиві пропонується прийняття цілого комплексу заходів, які кардинально змінять поточне законодавство ЄС про авторське право: право на цифрове використання публікацій у пресі; регулювання відносин між правовласниками і інтернет-платформами; регулювання сервісів, що забезпечують автоматичний пошук зображень по посиланнях; вимоги щодо забезпечення інформаційної прозорості; право на справедливую винагороду для авторів і виконавців.

На засіданні 26 березня депутати Європарламенту в рамках заключного етапу голосування переважною більшістю голосів прийняли скандальну директиву про захист авторського права в інтернеті, яка передбачає посилення регулювання обігу об'єктів авторського права в інтернеті. Рішення Європарламенту Єврокомісія почала здійснювати два роки тому, щоб адаптувати законодавство до сучасних реалій з глобальною присутністю інтернету, потокових сервісів і соціальних мереж. За відповідне рішення проголосували 438 депутатів з них: 226 голоси проти, ще 39 утрималися [2].

Тепер директива буде передана країнам-членам ЄС, у яких буде 24 місяці на ратифікацію та прийняття національних законів.

Депутат Європейського парламенту та член Партії піратів Німеччини Юлія Реда, що є одним із найзапекліших противників ініціативи, охарактеризувала прийняття директиви як «чорний день для свободи Інтернету». У той же час заступник голови Європейської комісії Андрус Ансіп, який є одним з головних прихильників документа, заявив, що це «великий крок вперед», який об'єднає цифровий ринок Європи і одночасно захистить «інтернет-творчість».

Незважаючи на запеклі суперечки, численні петиції і протести, найбільш спірні статті директиви в цілому залишилися без змін. В даному випадку мова йде про 11-у статтю про «податок на посилання» і 13-у статтю про «фільтр завантаження контенту». Перша, вимагає від онлайн-платформ на зразок Google News укладати ліцензійні угоди і платити авторам контенту при посиланні

на їх контент, а друга – зобов'язує всі онлайн-платформи (YouTube, Facebook і інші) стежити, щоб користувачі при завантаженні контенту не порушували авторських прав. Відповідно до частини першої статті 13 Директиви № А8-0245/271, *використання охоронюваного законом контенту постачальниками посередницьких послуг онлайн-контенту, які зберігають та надають доступ до великих обсягів творів та інших об'єктів, що були завантажені користувачами таких посередників,*” без шкоди для ч. 1 та ч. 2 ст. 3 Директиви 2001/29 / ЄС, постачальники посередницьких послуг онлайн-контенту здійснюють дію з сповіщення. Тому вони повинні укласти чесні та відповідні ліцензійні угоди з правоволодільцями.” Тут важливо зазначити, що від «податку на посилання» звільнені невеликі платформи. Також він не повинен торкнутися простих публікацій гіперпосилань. Тобто, проектів на кшталт «Вікіпедії» та «Github» нововведення також не торкнуться [3].

Таким чином Директива посилює права авторів та виконавців, дозволяючи їм «вимагати» додаткову винагороду від сторони, яка використовує їхні права, коли спочатку узгоджена винагорода «непропорційно» низька у порівнянні з вигодами. Положення даного нормативно-правового акту додає, що пільги повинні включати «непрямі доходи». Це також дозволить авторам та виконавцям скасувати або припинити ексклюзивність ліцензії на експлуатацію своєї роботи, якщо сторона, яка володіє правами на експлуатацію, не користується цим правом.

Отже, можна зробити висновок дана реформа захисту авторських прав в ЄС викликала неоднозначну реакцію, як з боку інтернет-платформ, так і правовласників. Ситуація, що склалася є спробою створення виключно нового правового регулювання в глобальній мережі Інтернет. Держави-члени організовують діалоги між зацікавленими сторонами для гармонізації та визначення найкращих практик та надання рекомендацій щодо забезпечення функціонування ліцензійних угод та співпраці між постачальниками послуг онлайн контенту та правоволодільцями для використання їхніх творів або інших об'єктів у значенні цієї Директиви. При визначенні найкращих практик особлива увага буде приділятися основоположним правам, виняткам та обмеженням майнових авторських прав, забезпеченню того, щоб тягар для малих та середніх підприємств залишався належним, а також запобіганню автоматичного блокування змісту.

Список бібліографічних посилань

1. On copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC // European Parliament : офіц. сайт. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0245-AM-271-271_EN.pdf (дата звернення: 05.04.2019).
2. Parliament adopts its position on digital copyright rules // News. European Parliament : офіц. сайт. 12.09.2018. URL: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/201809061PR12103/parliament-adopts-its-position-on-digital-copyright-rules> (дата звернення: 12.04.2019).

3. Questions and Answers on issues about the digital copyright directive // Офіційний сайт Європейського парламенту // News. European Parliament : офіц. сайт. 27.03.2019. URL: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20190111IPR23225/questions-and-answers-on-issues-about-the-digital-copyright-directive> (дата звернення: 12.04.2019).

Одержано 07.04.2019

УДК 347.615

Денис Олександрович ТОРЯНИК,

студент факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ АЛІМЕНТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЩОДО УТРИМАННЯ БАТЬКАМИ СВОЇХ ДІТЕЙ

Стаття 180 Сімейного кодексу України відображає положення ст. 51 Конституції України [1], що зобов'язує батьків утримувати своїх неповнолітніх дітей. Батьки зобов'язані утримувати своїх дітей до досягнення ними повноліття навіть у тому разі, якщо неповнолітня дитина одружилася до досягнення шлюбного віку, зазначеного в ч. 2 ст. 23 СК. У випадках, передбачених ст. 198, 199 СК, батьки зобов'язані утримувати своїх повнолітніх дочку, сина (якщо повнолітні дочка, син є непрацездатними і потребують матеріальній допомозі, а також у тому разі, якщо повнолітні дочка, син продовжують навчання й у зв'язку з цим потребують матеріальної допомоги) за умови, що батьки можуть надавати матеріальну допомогу [2].

Дана норма є імперативною, виходячи з положень Конституції України і СК та відповідає принципам, які передбачені Конвенцією про права дитини від 20 листопада 1989 р., ратифікованій Верховною Радою України 27 вересня 1991 р. Відповідно до змісту статей конвенції, дитина має право на захист не тільки в національних рамках, а і на міжнародному рівні.

Законодавством України передбачені відповідні санкції за порушення батьками даних аліментних зобов'язань, оскільки батьки несуть основну відповідальність за виховання і розвиток дитини, найкращі інтереси якої повинні бути предметом основної турботи батьків. Так, при ухиленні батьків від обов'язків щодо утримання дітей аліменти можуть бути стягнуті за рішенням суду, а при злісному ухиленні від сплати аліментів батьки можуть притягуватися до кримінальної відповідальності на підставі ст. 164 КК України.

Проблема регулювання аліментних зобов'язань батьків щодо утримання своїх дітей активно обговорюється як вітчизняними, так і зарубіжними ученими – В. К. Антошкіна, Є. М. Ворожейкін, А. О. Іванов, І. Грішина, Л. Є. Гузь, О. В. Дзера, Н. Єршова, І. В. Жилінкова, Л. В. Красицька, З. В. Ромовська, В. О. Рясенцев, С. Я. Фурса, Е. І. Фурса, Е. О. Чефранова, Ю. С. Червоний та ін.).